

Customer Vydavateľstvo TATRAN
Klariská 16
815 82 Bratislava
Slovensko

Order:

Balík

Country Code: **SK** 1 of 1 1,433 LB
0,650 KG

Ref Number:
50618

Stock code:
30180

PSYCHOLOGICKÝ TRILER

ISBN 978-80-222-1689-0

9 788022 216890 >

Size: 140 220 40

www.slovtatran.sk

SEBASTIAN FITZEK

Sebastian Fitzek

BALÍK

TATRAN

Z nemeckého originálu Sebastian Fitzek: Das Paket,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Verlagsgruppe Droemer Knauer GmbH & Co. KG,
Mníchov 2016,

preložila Elena Diamantová.

Vydalo Vydavateľstvo TATRAN, s. r. o., v roku 2025,
so sídlom Klariská 16, 815 82 Bratislava, Slovenská republika.

Vyšlo ako 5535. publikácia a 54. zväzok edície Mimo zákona.

Vydanie II.

Knižnú väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Eva Melichárková

Jazyková redaktorka Marta Bábiková

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba Peter Zentko

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

:: knihy pre **hodnotnejší** život

www.slovtatran.sk

info@slovtatran.sk

Kniha bola zmluvne dohodnutá s agentúrou AVA international GmbH,
Nemecko (www-ava-international.de)

All rights reserved.

Copyright © 2016 Verlagsgruppe Droemer Knauer GmbH & Co. KG,
Munich, Germany

Translation © Elena Diamantová 2017

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2025

ISBN 978-80-222-1689-0

*Venujem svojmu perfektnému tímu:
Manu, Romanovi, Sebastianovi, Christianovi, Karlovi,
Barbare a Petre.*

*Dvom neodmysliteľným ženám:
Caroline a Regine.*

*A samozrejme tým, ktorí mi chýbajú aj vtedy,
keď ich objímam:
Sandre, Charlotte, Davidovi a Felixovi.*

*S vďačnou a láskyplnou spomienkou
na môjho otca Freimuta Fitzeka*

... všetky príbehy dopovedané do konca
končia smrťou.
Ten, kto vám to odoprie,
nie je dobrý rozprávač.

E. Hemingway

Nie je možné niečo pozorovať
a pritom to nezmeniť.

Heisenbergov princíp neurčitosti

Prológ

Keď Emma otvorila dvere do spálne svojich rodičov, netušila, že je to posledný raz. Už nikdy sa o pol jednej v noci, vyzbrojená plyšovým slonom, neprivinie k matke, opatrne, aby nezobudila otca, ktorý v spánku kopal nohami, mrmľal nezrozumiteľné slová alebo škrípал zubmi.

Dnes nekopal, nemrmľal ani neškrípал zubmi. Dnes len stenal.

„Tati?“

Emma ťapkala z tmavej chodby do spálne. Cez zatiahnuté záclony prenikalo ortuťové svetlo mesiaca v splne, ktorý v týchto jarných nociach trónil nad Berlínom ako polnočné slnko.

Emma s prižmúrenými očami, nad ktorými visela ofina ako gaštanová záclonka, iba tušila predmety naokolo: ratanovú truhlicu pri nohách postele, sklené nočné stolíky z oboch strán širokého lôžka, skriňu s posuvnými dverami, do ktorej sa kedysi zavše schovávala.

Dovtedy, kým do jej života nevošiel Artur a nesprotivil jej schovávačku.

„Tati?“ zašepkala Emma a nahmatala otcovu holú nohu vytŕčajúcu spod prikrývky. Mala len jednu ponožku a aj tá jej sotva držala na prstoch. Druhú stratila v spánku, kdesi na ceste zo zámku jednorozčca do údolia striebristého lietajúceho pavúka, ktorý jej vo sne niekedy naháňal strach.

Ale nebála som sa ho tak ako Artura.

Hoci ten ju opakovane ubezpečoval, že nie je zlý. No mohla mu veriť?

Emma si silnejšie pritisla slona k hrudi. Jazyk sa jej lepil na

podnebie ako vysušená žuvačka. Sotva počula vlastný tenký hlások, preto to skúsila ešte raz:

„Tati, zobuď sa.“ Emma mu potiahla palec na nohe.

Otec odťahal nohu a stenajúc sa obrátil na bok. Trochu pritom nadvihol prikrývku a Emme udrel do nosa nezameniteľný telesný pach. Bola presvedčená, že otca by podľa vône spoznala so zatvorenými očami aj medzi tuctom dospelých. Podľa tej dôverne známej zemitej zmesi tabaku a kolínskej, ktorú mala tak rada.

Emma chvíľku uvažovala, či by to nemala skúsiť radšej u mamy, ktorá mala vždy pre ňu čas. Otec ju často hrešil. Emma väčšinou ani netušila, čo vyviedla, keď trieskali dvere, až sa otriasal celý dom. Vraj je „chorlelik“ alebo tak nejako, a potom ho to mrzí. Niekedy, veľmi zriedkavo, jej to aj sám povedal. Prišiel za ňou do izby, dotkol sa jej slzami zmáčaného líčka, pohladkal ju po vlasoch a povedal, že byť dospelý nie je také jednoduché, kvôli zodpovednosti, problémom a tak. Pre Emmu boli tieto výnimočné chvíle najšťastnejšie na svete, a presne po tom teraz túžila.

Práve dnes by to pre ňu veľmi veľa znamenalo.

Keď sa tak strašne bojím.

„Tati, prosím...“

Chcela podísť k záhlaviu postele a dotknúť sa mu čela, ale potkla sa o sklenú fľašu.

Och, nie...

V rozrušení zabudla, že mama aj otec majú pri posteli fľašu s vodou pre prípad, že by sa chceli v noci napiť. Keď sa fľaša prevrhla a kotúľala po parketách, Emme sa zdalo, že cez spáľňu rachotí nákladný vlak. Hrmot bol ohlušujúci, akoby tma znásobovala zvuk.

Rozžalo sa svetlo.

Na maminej strane.

Keď sa Emma zrazu ocitla v osvetlenej miestnosti, prenikavo vykrikla.

„Zlatko?“ počula matku, ktorá v kuželi stolnej lampy vyzera-

la ako svätica. Ako svätica so strapatými vlasmi a tvárou otláčenou od vankúša.

Aj Emmin otec sa strhol zo spánku a otvoril oči.

„Čo dočerta, čo...“ Hovoril hlasno, pohľadom blúdil naokolo, akoby sa chcel zorientovať. Očividne sa prebudil zo zlého sna, možno sa ešte celkom neprebral. Posadil sa na posteli.

„Čo chceš, miláčik?“ opýtala sa jej mama. Skôr ako stihla Emma odpovedať, otec skríkol.

„Doriti!“

„Thomas!“ zahriakla ho žena vyčítavo.

Rozkričal sa ešte hlasnejšie, šermoval rukami na Emmu.

„Dočerta, koľkokrát som ti hovoril...“

„Thomas!“

„... aby si nám v noci dala pokoj!“

„Ale v mojej... v mojej skrini...“ Emma sa zajakala a v očiach mala slzy.

„Prestaň s tým,“ zúrila otec. Zdalo sa, že mamin pokus uchláchoľiť ho v ňom vyvolal ešte väčšiu zlosť.

„Artur,“ pokračovala Emma. „Ten duch. Zasa je v skrini. Musíte ísť so mnou, prosím. Inak mi možno ublíži.“

Emmin otec sťažka dýchal, zrak mu stemnel, pery sa mu chveli a zrazu vyzeral tak, ako si predstavovala Artura: ako malý spotený čert s tučným bruchom a holou hlavou.

„Nič nemusíme, Emma. Ihneď zmizni, lebo ti ublížim ja. Nie *možno*, ale *určite!*“

„Thomas!“ znovu počula matku a tackavo ustúpila.

Otcove slová Emmu zasiahli. Silnejšie ako pingpongová raketa, ktorou ju minulý mesiac pri hre nechtiac udreli do tváre. Do očí jej vhrkli slzy. Mala pocit, akoby jej otec dal facku. Líce ju páľilo, hoci ani nezdvihol ruku.

„Takto sa nemôžeš rozprávať s vlastnou dcérou,“ počula Emma matkine slová. Hovorila ustráchané, celkom ticho. Takmer prosebne.

„Budem sa s ňou rozprávať, ako chcem. Musí konečne pochopiť, že sem nemôže každú noc vraziť...“

„Má len šesť rokov.“

„A ja mám štyridsaťštyri, ale moje potreby nikoho v tomto dome nezaujímajú.“

Emma si ani nevšimla, že sloník jej vypadol z rúk. Obrátila sa k dverám a vyšla z izby, akoby ju ťahal neviditeľný povrázok.

„Thomas...“

„Prestaň s tým *Thomasom*,“ opičil sa otec. „Len pred polhodinou som si ľahol. Ak zajtra ráno nebudem na súde fit, ak ten proces nevyhrám, môžem sa s kanceláriou rozlúčiť a ty môžeš zabudnúť na dom, na svoje auto aj na decko.“

„Viem...“

„Nič nevieš. Emma nám už teraz prerastá cez hlavu, ale ty si za každú cenu chcela ďalšieho fagana, pri ktorom sa už vôbec nevyspím. Doriti. Možno ti ušlo, že v tejto rodine zarábam len ja sám! A POTREBUJEM SA VYSPAŤ!“

Emma už prešla polovicu chodby, ale otcov hlas neutíchal. Mama šepkala: „Šššš, Thomas. Miláčik, uvoľni sa.“

„AKO SA MÁM UVOLENIŤ?“

„Počkaj, postarám sa o teba, dobre?“

„POSTARÁŠ? Odkedy si zase tehotná, staráš sa iba o seba...“

„Viem, viem. Je to moja chyba. Poď, spraví ti to dobre...“

Emma zavrela za sebou dvere svojej izby a vymkla hlasy rodičov.

Aspoň tie zo spálne, ale hlasy v hlave zostali.

Ihneď zmizni, lebo...!

Zotrela si slzy z očí a márne čakala, že jej prestane šumieť v ušiach. Ani mesačné svetlo nezmizlo z izby a žiarilo ešte jasnejšie ako v rodičovskej spálni. Rolety na oknách boli z tenkého ľanu a na plafóne nad jej posteľou svetielkovali nalepené hviezdičky.

Moja posteľ.

Emma by sa v nej chcela schúliť a poplakať si pod prikrývkou, ale najprv sa musí ubezpečiť, že duch už nekvočí v úkryte. Že na ňu neskočí, keď zaspí, že zmizol ako zakaždým, keď s ňou prišla mama skontrolovať izbu.

Stará sedliacka skriňa bola opacha s nahrubo vyrezávanými ornamentmi na dubových dverách, ktoré pri otváraní škrípali, akoby sa rehotala stará bosorka.

Tak ako teraz.

Prosím, nech tam nie je.

„Haló?“ zavolala Emma do čiernej diery pred sebou. Skriňa bola taká obrovská, že všetky jej veci sa zmestili do ľavej polovice. V druhej boli mamine uteráky a obrusy.

A bolo tam dosť miesta aj pre Artura.

„Haló,“ odpovedal duch hlbokým hlasom. Zdalo sa, že si ako vždy zakrýva ústa rukou. Alebo šatkou.

Emma vykrikla. Napodiv sa jej však nezmocnil hlboký, všetko pohlcujúci strach, ako keď v skrini prvý raz zarachotilo a ona sa šla pozrieť.

Strach je možno ako vrecko gumových medvedíkov, pomyslela si. Minuli sa už v spálni rodičov.

„Ešte si tu?“

„Samozrejme. Myslíš, že ťa nechám samu?“

Práve to som si želala.

„A čo keby sa prišiel pozrieť tatko?“

Artur sa ticho zasmial. „Vedel som, že nepríde.“

„Prečo?“

„Robil si niekedy o teba starosti?“

Emma zaváhala. „Áno.“

Nie. Neviem.

„Ale mama...“

„Tvoja mama je slaboška. Preto som tu ja.“

„Ty?“ Emma smrkla.

„Počuj...“ Artur zmĺkol a potom ešte hlbším hlasom pokračoval. „Plakala si?“

Emma prikývla. Nevedela, či ju duch vidí, ale jeho oči asi nepotrebujú svetlo. A možno vôbec nemá oči, nebola si istá, veď Artura ešte nikdy nevidela.

„Čo sa stalo?“ opýtal sa jej.

„Tatko mi vynadal.“

„Čo povedal?“

„Povedal...“ Emma naprázdno prehltna. Počuť slová v hlave je iné, ako keď ich má vysloviť. Bolelo to. Artur však nástojil a ona sa bála, že sa rozzúri ako jej otec, preto mu jeho slová zopakovala.

„Zmizni, lebo ti ublížim.“

„To povedal?“

Emma znovu prikývla. Zdalo sa, že Artur ju vidí aj potme, lebo reagoval. Nesúhlasne zaodfhal a potom sa stalo čosi nevídané. Artur po prvý raz vyšiel zo skrýše.

Duch bol omnoho väčší, ako si ho Emma predstavovala. Od-
sunul niekoľko vešiakov, vykročil zo skrine a prstami v rukavici jej prešiel po vlasoch.

„Pokojne si ľahni, Emma.“

Zdvihla k nemu zrak a zmeravela. Namiesto tváre videla vlastnú skreslenú podobu. Akoby sa pozerala do zrkadla na vysokom čiernom stĺpe v kabinete hrôzy.

Chvíľu jej trvalo, kým si uvedomila, že Artur má na hlave motorkársku helmu a v priezore sa odzrkadľuje jej skreslená tvár.

„Hneď sa vrátim,“ sľúbil jej a pobral sa k dverám.

Jeho chôdza pripadala Emme povedomá, ale väčšmi ju zaujal špicatý predmet v Arturovej ruke.

Až po rokoch pochopila, že to bola injekčná striekačka.

Dlhá ihla sa v mesačnom svite striebřisto ligotala.

Kto raz klame, tomu neveria,
aj keby hovoril pravdu.

Príslovie

1. kapitola

O dvadsaťosem rokov neskôr

„**N**erobte to. Klamala som. Prosím vás, nie...“
Diváci, väčšinou muži, sa pri pohľade na týranú polonahú čiernovlasú ženu usilovali tváriť nezúčastnene.

„Panebože, to je omyl. Všetko som si vymyslela. Je to strašný omyl... Pomoc!“

Ženine výkriky sa ozývali vo vybielenej sterilnej miestnosti, jej slovám bolo dobre rozumieť. Nikto sa nebude môcť vyhovoriť, že to bol omyl.

Táto žena to nechcela.

Napriek tomu jej korpulentný bradatý muž s krivými zubmi pichol do ohybu fixovanej ruky injekciu.

Napriek tomu jej nikto neodstránil z čela a spánkov elektródy, ani manžetu z hlavy, takže pripomínala úbohé týrané opice, ktorým v pokusných laboratóriách otvorili lebku a do mozgu zaviedli sondy.

Veď to, čo sa jej chystali urobiť, sa od takýchto pokusov veľmi neodlišovalo.

Keď narkotikum a prostriedok na uvoľnenie svalov začali účinkovať, muži pripojili umelé dýchanie. Potom začali s elektrickými šokmi. Štyristosedemdesiatpäť voltov, sedemnásťkrát za sebou, kým nevyvolali epileptický záchvat.

Zo šikmého uhla kontrolnej kamery sa nedalo rozoznať, či sa čiernovlasá žena vzpiera alebo krčovito myká končatinami. Chrbty postáv v plášťoch a s rúškami na ústach zakrývali výhľad. Výkriky ustali. Vzápätí sa nahrávka skončila a v sieni sa trochu rozsvietilo.

„To, čo ste práve videli, je šokujúci prípad...“ začala doktor-

ka Emma Steinová, na chvíľu sa odmlčala a pritiahla si bližšie mikrofón, aby jej pozvaní účastníci kongresu lepšie rozumeli. Hnevala sa na seba, že odmietla schodič, čo jej technik pri hlasovej skúške ponúkol. Zvyčajne oň sama požiadala, ale chlapík v montérkach sa uškrnul tak povznesene, že ho odbila, a teraz stála za rečníckym pultom na špičkách.

„... je šokujúci prípad nútenej psychiatrickej liečby, ktorú sme pokladali za vykorenenu.“

Prítomní boli väčšinou rovnako ako Emma psychiatri. Kolegom teda nemusela vysvetľovať, že kritika sa netýka metódy elektrokonvulzívnej terapie. Hoci zavádzanie elektrického prúdu do ľudského mozgu pripomína stredovek, výsledky v boji proti psychózam a depresiám boli sľubné. Ak sa zákrok robil pri celkovej narkóze, neprejavili sa takmer žiadne vedľajšie účinky.

„Tieto zábery bezpečnostnej kamery sa nám podarilo prepašovať z nemocnice Orphelio v Hamburgu. Pacientku, ktorej osud ste práve mohli čiastočne sledovať, tam prijali 3. mája minulý rok. Diagnóza znela schizoidná porucha a opierala sa len o výpovede tridsaťštyriročnej ženy pri hospitalizácii. Bola však úplne zdravá. Pseudopacientka symptómy predstierala.“

„Prečo?“ opýtal sa človek bez tváre vľavo od nej, kdesi uprostred sály. Muž musel takmer kričať, aby ho vo veľkej sále pripomínajúcej hľadisko divadla počula. Nemecká spoločnosť pre psychiatriu si na svoju každoročnú odbornú konferenciu prenajala hlavnú sálu berlínskeho Medzinárodného kongresového centra. Zvonku vyzeralo centrum ako strieborná kozmická stanica, ktorá priletela z nekonečných vesmírnych diaľok rovno pod vysielaciu vežu. Keď však človek vošiel do tejto budovy zo sedemdesiatych rokov, pravdepodobne zamorenej azbestom (v tomto sa názory odborníkov rozchádzali), mal skôr dojem, akoby sa ocitol v retro filme, a nie v sci-fi. V interiéri dominoval chróm, sklo a koža.

Emma pohľadom prechádzala po husto obsadených radoch, ale pýtajúceho sa nenašla, preto odpoveď nasmerovala tam, kde predpokladala, že sedí.

„Protiotázka: čo vám hovoria Rosenhanove experimenty?“

Starší kolega, ktorý sedel na kraji prvého radu na invalidnom vozíku, súhlasne prikývol.

„Prvý raz ich robili koncom šesťdesiatych a na začiatku sedemdesiatych rokov s cieľom testovať spoľahlivosť psychiatrických diagnóz.“ Emma si okolo ukazováka ľavej ruky obrútila pramienok hustých tmavohnedých vlasov ako vždy, keď bola nervózna. Pred prednáškou nejedla, lebo sa bála, že bude ospanlivá alebo sa jej bude grgať. Teraz jej v žalúdku hlasno škvrkalo, až sa obávala, že mikrofón to zachytí a dodá novú porciu posmeškom, čo si niektorí určite robili na konto jej tučného zadku. Inak bola štíhla a podľa nej to tento telesný nedostatok ešte zvýrazňovalo.

„Hore ako lata, zadok ako lodný kufor,“ pomyslela si dnes ráno v kúpeľni, keď sa obzerala v zrkadle.

Vzápätí ju Filip zozadu objal a tvrdil, že má najkrajšie telo, akého sa kedy dotýkal. Keď ju pred odchodom pobožkal, priťahol si ju k sebe a pošepkal jej, že len čo sa vráti, bude súrne potrebovať párovú terapiu s najerotickejšou psychiatrickou v Charlottenburgu. Cítila, že to myslí vážne, ale vedela aj to, že jej muž je majster v rozdávaní komplimentov. Emma si musela zvyknúť, že Filip má flirtovanie v krvi a len málokedy nevyužije príležitosť pocvičiť sa v ňom.

„Rosenhanove experimenty, pomenované po americkom psychológovi Davidovi Rosenhanovi, spočívali v tom, že osem testovaných osôb sa dalo hospitalizovať v psychiatrických ústavoch. Boli to študenti, ženy v domácnosti, maliari, psychológovia a lekári. Pri vyšetrení všetci uviedli rovnaký príbeh. Vraj počujú vnútorné hlasy. Čudné, hrozivé hlasy, ktoré hovoria slovami ‚tlmený‘, ‚dutý‘ alebo ‚prázdny‘.

Iste vás neprekvapí, že všetkých pseudopacientov prijali, väčšinu z nich s diagnózou schizofrénia alebo maniodepresívna psychóza.

Hoci pokusné osoby boli dokázateľne zdravé a po hospitalizovaní sa správali úplne normálne, v jednotlivých ústavoch